

HOE NU VERDER?

De Jongerentaskforce is geschrokken van het grote aantal kinderen dat aangaf al één of meerdere ingrijpende jeugdervaringen te hebben ervaren. Deze resultaten zijn extra zorgelijk aangezien deze kinderen pas in groep 7 of 8 van de basisschool zaten op het moment dat zij de vragenlijsten hebben ingevuld. Dat betekent dat zij nog een periode van grofweg zes jeugdijaren 'te gaan hebben', waarin zij aan extra ingrijpende jeugdervaringen kunnen worden blootgesteld.

Daarnaast vindt de Jongerentaskforce ook de duidelijke invloed van deze ingrijpende jeugdervaringen op de kwaliteit van leven zorgelijk. We weten namelijk uit andere onderzoeken hoe groot en ernstig de gevolgen van deze ingrijpende ervaringen op de lange termijn kunnen zijn. Nu we weten hoe vaak deze ingrijpende jeugdervaringen in Nederland aan het einde van de basisschooleleeftijd al door kinderen zijn ervaren, pleit dat voor een nieuwe focus op het voorkómen van deze ervaringen waar mogelijk, en op het steunen van leerlingen waar voorkomen niet meer mogelijk is. De Jongerentaskforce vindt daarom dat iedereen die bij de zorg voor deze kinderen betrokken is, van de resultaten van dit onderzoek doordrongen moet zijn – het onderwijsveld voorop. Het onderwijs moet op een veilige en stabiele manier met kinderen omgaan, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

De kinderen uit ons onderzoek en de vele andere kinderen in Nederland, krijgen in hun privé-omgeving niet alle veiligheid die zij nodig hebben om zich gezond en fit te voelen. Daardoor kunnen zij zich minder goed ontwikkelen. Wanneer een kind in zijn of haar privé-omgeving niet die

veiligheid krijgt, is het wat ons betreft aan de maatschappij en het onderwijsveld om dit op te vangen en die veiligheid juist wel te bieden. Uit andere onderzoeken blijkt namelijk dat steun van een betrouwbare volwassene kan helpen om de negatieve invloed van ingrijpende jeugdervaringen te beperken. Deze betrouwbare volwassene kan zeker ook iemand buiten het gezin zijn. De Jongerentaskforce denkt dat leerkrachten en docenten een belangrijke rol kunnen spelen voor kinderen die ingrijpende jeugdervaringen meemaken. Kinderen zitten namelijk elke dag en elke week veel uren op school en zien hun juf of meester veel en intensief. Wanneer aan volwassen wordt gevraagd om een belangrijke persoon uit hun jeugd te noemen, die voor hen het verschil in hun leven heeft gemaakt, noemen zij vaak een juf of meester van vroeger als deze belangrijke persoon. Het is belangrijk dat de juffen en meesters van nu wéten dat kinderen bij hem of haar in de klas en op school al veel kunnen hebben meegemaakt. Dat zij wéten wat deze ingrijpende jeugdervaringen voor invloed kunnen hebben op kinderen.

Leerkrachten kunnen bijvoorbeeld over deze ingrijpende jeugdervaringen praten met kinderen, zij kunnen in hun lessen aandacht besteden aan specifieke thema's zoals kindermishandeling, of 'als je ouders gaan scheiden'. Leerkrachten kunnen kinderen helpen door school écht een veilige plek te laten zijn en door kinderen te helpen te begrijpen wat er thuis gebeurt, en wat voor emoties dit kan oproepen. Er zijn kortom genoeg mogelijkheden om dit als leerkracht, als school en als gehele onderwijsveld structureel op te pakken. De Augeo Jongerentaskforce gaat hierover graag het gesprek met u aan.

DE JONGERENTASKFORCE
AANPAK VAN GEWELD TEGEN KINDEREN

Kijk voor het volledige rapport op:
www.augeo.nl/jongerentaskforce

IK HEB

HOOFDLIJNEN UIT HET ONDERZOEK VAN
DE JONGERENTASKFORCE & TNO-2016

“ALS VOLWASSENEN OP EEN
GOEDE EN ONDERSTEUNENDE
MANIER OMGAAN MET
KINDEREN, VOELEN ZIJ ZICH
GESTEUND EN VEILIG. EN DAAR
HEEFT IEDER KIND RECHT OP!”

AL VEEL MEEGEMAAKT

INGRIJPENDE JEUGDERVARINGEN VAN LEERLINGEN IN GROEP 7 EN 8

DE JONGERENTASKFORCE
AANPAK VAN GEWELD TEGEN KINDEREN

WAAROM DIT ONDERZOEK?

De afgelopen twintig jaar is door zowel internationaal als Nederlands onderzoek steeds duidelijker geworden hoe vaak ingrijpende jeugdervaringen voorkomen – en wat de relatie van deze ervaringen is met veel verschillende gezondheidsfactoren. Hoewel al deze onderzoeken allemaal van groot belang zijn geweest om duidelijk te maken hoe vaak deze ingrijpende jeugdervaringen voorkomen, is dit nog nauwelijks direct aan kinderen zelf gevraagd. Ook is nog niet eerder de koppeling gemaakt tussen wat kinderen zelf aangeven tot nu toe te hebben ervaren in hun jeugd, en hoe fit en gezond zij aangeven zichzelf te voelen.

Met een onderzoek heeft de Augeo Jongerentaskforce daar, in samenwerking met TNO, geprobeerd verandering in te brengen. Daarom is er nu dit rapport. Een rapport op basis van een onderzoek dat de stem van kinderen weergeeft en antwoord geeft op twee vragen. Ten eerste: In welke mate hebben kinderen uit groep 7 en 8 van het regulier basisonderwijs te maken (gehad) met bijvoorbeeld emotionele mishandeling, scheiding of zelfmoord van een ouder? En vervolgens als tweede vraag, wat voor effect hebben deze ingrijpende gebeurtenissen op de kwaliteit van leven van het kind?

INGRIJPENDE JEUGDERVARINGEN...

Iets minder dan de helft van de kinderen in groep 7 en 8 van het regulier basisonderwijs gaf aan al één of meerdere ingrijpende gebeurtenissen te hebben meegemaakt. Bij bijna één op de negen kinderen is dit zelfs drie of meer gebeurtenissen.

Aantal ervaren ACE's	% kinderen huidige studie (van 664 kinderen)		% volwassenen studie 2010 (van 2208 volwassenen)
0	54,6%	363 kinderen	56,1%
1	23,1%	153 kinderen	17,2%
2	11%	73 kinderen	9,3%
3	4,8%	32 kinderen	6,2%
4 of meer	6,6%	44 kinderen	11,2%

Tabel 1: Aantal kinderen met één of meerdere ingrijpende jeugdervaringen

DE 'TOP 5' VAN INGRIJPENDE GEBEURTENISSEN:

- 1 Kinderen wiens ouders zijn gescheiden (ruim een kwart);
- 2 Kinderen die emotioneel verwaarloosd worden (ruim één achtste);
- 3 Kinderen die emotioneel mishandeld worden (bijna één achtste);
- 4 Kinderen die lichamenlijk mishandeld worden (circa één twaalfde);
- 5 Kinderen die getuige zijn van geweld tussen ouders/opvoeders (ook één twaalfde).

In totaal gaf ruim een kwart van de kinderen aan één of meerdere vormen van kindermishandeling te hebben ervaren.

Alle ingrijpende gebeurtenissen – met uitzondering van echtscheiding – komen bij ruim driekwart van de kinderen in combinatie met een andere ingrijpende gebeurtenis voor.

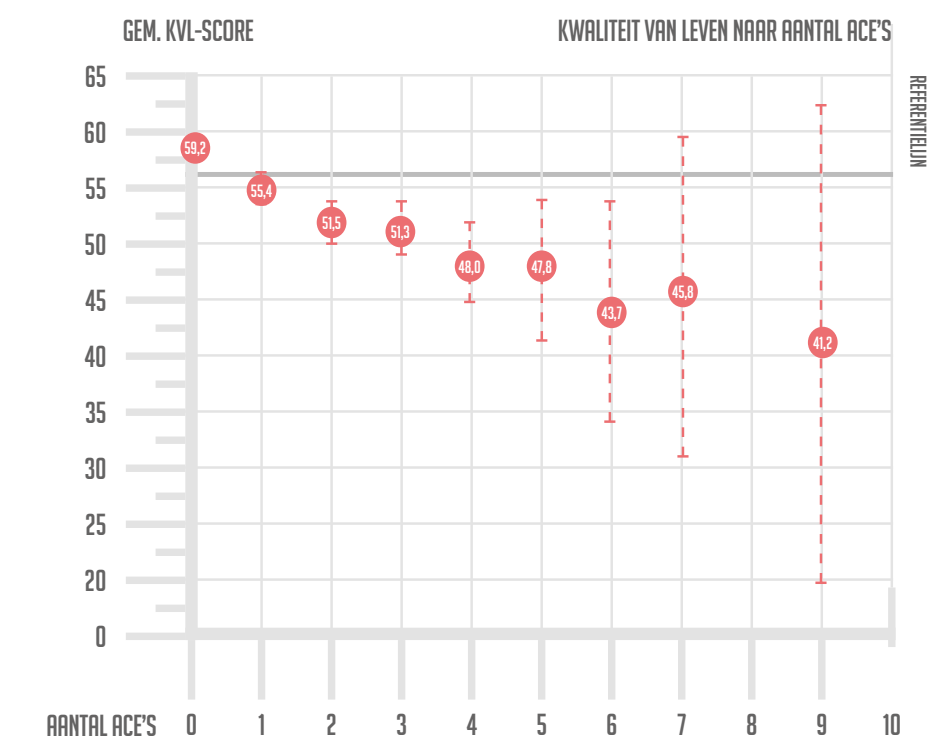
ACE	Hoe vaak in combinaties	% van aantal keer totaal ervaren (tabel 4)	% van 149 > 2 ACE's
Lichamelijke verwaarlozing	21 keer	96% (van de 22 kinderen)	14,1%
Getuige geweld tegen ouder	46 keer	92% (van de 50 kinderen)	30,9%
Emotionele mishandeling	73 keer	90,1% (van de 81 kinderen)	49,0%
Alcohol/drugs -misbruik ouder	33 keer	86,8% (van de 38 kinderen)	22,2%
Emotionele verwaarlozing	71 keer	84% (van de 86 kinderen)	47,7%
Huisgenoot in de gevangenis	37 keer	82,6% (van de 45 kinderen)	24,8%
Depressie/zelfmoord huisgenoot	34 keer	80% (van de 42 kinderen)	22,8%
Lichamelijke mishandeling	44 keer	77,2% (van de 57 kinderen)	29,5%
Seksueel misbruik	15 keer	75% (van de 20 kinderen)	10,1%
Scheiding ouders	84 keer	48,8% (van de 172 kinderen)	56,4%

Tabel 2: Welke ingrijpende gebeurtenissen komen vaak in combinatie met een andere ingrijpende gebeurtenis voor?

INVLOED OP DE KWALITEIT VAN LEVEN

Er is een duidelijke relatie tussen elke ingrijpende jeugdervaring die kinderen aangeven te hebben ervaren, en hoe fit en gezond zij zich voelen. Deze relatie bleek het sterkste te zijn bij kinderen die emotioneel zijn verwaarloosd, emotioneel zijn mishandeld en lichamenlijk zijn mishandeld. Wanneer vervolgens in plaats van het type ingrijpende jeugdervaringen

dat kinderen aangeven te hebben ervaren, werd gekeken naar het aantal van deze gebeurtenissen, kwam een duidelijk, negatief verband naar voren. Hoe hoger het aantal ingrijpende jeugdervaringen dat zij aangeven te hebben ervaren, hoe minder fit en gezond zij zich voelen.

Grafiek 3: Kwaliteit van Leven score per aantal ingrijpende jeugdervaringen

De visie van leerkrachten

Vergeleken met wat de kinderen zelf aangeven -namelijk dat bijna de helft van hen tenminste één van deze ervaringen heeft meegemaakt- is er op het eerste gezicht een groot verschil tussen de inschatting die leerkrachten maken en wat kinderen zelf aangeven. Gemiddeld gaven leerkrachten namelijk aan dat zij dachten dat drie kinderen bij hen in de klas, één of meerdere ingrijpende jeugdervaringen hadden meegemaakt.